

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«ІЛЮСТРАЦІЯ»

підготовки Бакалавра
спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»

Силабус освітнього компонента «ІЛЮСТРАЦІЯ» підготовки бакалавра галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, за освітньо-професійною програмою «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Розробник: Юлія ШЕЛОМАНОВА, асистент кафедри образотворчого мистецтва

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Олександра ПАНФІЛОВА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

протокол № 8 від 26. 01. 2026 р.

Завідувач кафедри:

Тетяна ПРОКОПОВИЧ

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки Спеціальність В 4 «Образотворче мистецтво та реставрація» Освітньо-професійна програма «Образотворче мистецтво та візуальні практики» Бакалавр	Вибірковий 6
Кількість годин/кредитів _150_ / _5_		Рік навчання 3
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр 5-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

ППП Шеломанова Юлія Миколаївна
 Посада асистент
 Контактна інформація (0999544015, електронна адреса).
 Дні занять (<https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>).

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Ілюстрація» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого бакалаврського рівня. Вибірковий ОК «Ілюстрація» забезпечує підготовку здобувачів до майбутньої професійної діяльності в умовах сучасного розвитку друкованих та електронних видань. Особлива увага приділяється вивченню специфіки композиційної побудови, принципам стилізації, анатомічної трансформації та розробці унікального авторського персонажа. Здобувачі вчаться інтерпретувати літературні сюжети, трансформуючи вербальні образи у виразні графічні рішення. Паралельно з аналоговими методами, курс охоплює використання графічних редакторів для створення професійного цифрового контенту. Вибірковий освітній компонент «Ілюстрація» сприятиме розвитку образного мислення і художніх здібностей, що є необхідним для творчої діяльності в усіх видах образотворчого мистецтва, вихованню сучасної загально-естетичної культури здобувачів освіти, а також формуванню конкурентоспроможного фахівця в сучасній креативній індустрії.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою вивчення вибіркового освітнього компонента «Ілюстрація» є формування у здобувачів фахових компетентностей щодо створення цілісних візуальних образів, опанування технік графічного втілення авторського задуму та розвиток здатності до творчої інтерпретації текстів, ідей або концепцій у контексті сучасного візуального мистецтва.

Основними завданнями вибіркового освітнього компонента є:

- Вивчити історію, стилістичні напрями та еволюцію ілюстрації як специфічного виду графічного мистецтва.
- Опанувати закономірності композиційної побудови ілюстрації та теорії кольору в контексті взаємодії зі шрифтовими елементами.
- Засвоїти правові аспекти діяльності ілюстратора, зокрема питання авторського права та інтелектуальної власності.
- Навчити методам аналітичного читання тексту для виявлення ключових образів та створення влучних візуальних метафор.
- Сформувати навички роботи з традиційними художніми матеріалами (графіт, туш, акварель) та цифровими інструментами (растрова та векторна графіка).
- Відпрацювати техніки створення персонажів, розробки їхньої характерності та пластики у просторі.
- Навчити проєктувати цілісні серії ілюстрацій для різних типів видань (книжкова, журнальна, технічна ілюстрація).
- Опанувати технологічні етапи підготовки ілюстративного матеріалу до друку або публікації у вебсередовищі.
- Сприяти пошуку та розвитку унікальної авторської стилістики («візуального почерку») студента.
- Розвинути здатність до критичного самоаналізу та презентації власних творчих проєктів.
- Сформувати навички адаптації творчого задуму під вимоги замовника (технічне завдання) та специфіку цільової аудиторії.

3. **Soft skills** для вибіркового ОК «Ілюстрація» , які сприяють особистісному та професійному зростанню:

- Цифрова грамотність – упевнене користування графічними редакторами, цифровими інструментами та платформами.
- Адаптивність – швидке опанування нових програм, оновлень і технологічних рішень.
- Креативне мислення – здатність трансформувати художню ідею в цифрову форму, експериментувати з інструментами.
- Проблемно-орієнтоване мислення – уміння знаходити рішення технічних і творчих завдань у процесі роботи.
- Самоорганізація – планування цифрового проєкту, дотримання дедлайнів, структуроване збереження файлів.
- Уважність до технічних деталей – контроль роздільної здатності, форматів, кольорових профілів, якості експорту.
- Відкритість до навчання – готовність постійно оновлювати знання у сфері традиційних та цифрових мистецьких практик.
- Комунікаційні навички – обговорення ідей, презентація цифрових робіт, робота з технічними завданнями.
- Критичне мислення – аналіз доцільності використання цифрових інструментів у конкретному художньому проєкті.

- Відповідальність і академічна доброчесність – етичне використання цифрових ресурсів, авторського контенту та ШІ-інструментів.

4. Структура освітнього компонента.

Форма контролю – залік.

У таблиці показано розподіл у межах 100 балів

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Загальні відомості про мистецтво ілюстрацій. Аналіз та розробка ілюстрації						
Тема 1. Загальні відомості про мистецтво ілюстрацій. Історія виникнення та розвитку. Види ілюстрації	30	2	4	2	22	ІРС, РМГ /20
Тема 2. Інструменти та матеріали для створення ілюстрацій. Техніки створення ілюстрацій	30	2	4	2	22	ІРС, РМГ /20
Тема 3. Аналіз, пошук, стилізація в ілюстрації.	30	2	4	2	22	ІРС, РМГ /20
Тема 4. Основи створення ілюстрації та персонажів в тому числі.	30	2	4	2	22	ІРС, РМГ /20
Тема 5. Розробка ілюстрації	30	2	4	2	22	ІРС, РМГ /20
Всього годин за модулем /Балів	150	10	20	10	110	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5.Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійні завдання є обов’язковими для виконання кожним здобувачем. Вони спрямовані на закріплення навичок, набутих під час практичних занять та відповідають їх темам.(Пошук поглибленого теоретичного матеріалу, створення ескізів, в тому числі в кольові)

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Силабус розроблено згідно [2025 Положення про організацію освітнього процесу на першому \(бакалаврському\) та другому \(магістерському\) рівнях вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)

Згідно Наказу Міністерства освіти і науки України від 26 грудня 2017 року № 1669, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 січня 2018 р. за № 100/31552 Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти. Провести інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності і техніки безпеки з даного ОК.

Аудиторні навчальні заняття проводяться за затвердженим в установленому порядку

розкладом. Для успішного засвоєння відповідних фахових компетентностей з даного освітнього компонента здобувач зобов'язаний відвідувати усі аудиторні заняття та виконувати завдання. Здобувач іде навчатись, усвідомлюючи всю повноту навантаження, відповідальність та вмотивованість. Зі свого боку викладач забезпечує здобувачеві максимум знань та компетентностей при різноманітних формах роботи. Лише у випадку взаєморозуміння та взаємної відповідальності здобувач та викладач досягнуть максимального результату у навчанні.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком навчання згідно **2025 ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі України** за погодженням із викладачем, завідувачем кафедри у та деканатом факультету.

Оцінювання знань здобувача освіти здійснюється згідно **2025 ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі України**

У випадку, якщо здобувач пропускає заняття з поважної причини, він має змогу надолужити вивчений матеріал, отримавши та виконавши індивідуальне завдання.

Політика академічної доброчесності.

Викладач і здобувач освіти мають дотримуватись [ст. 42 Закону України «Про освіту»](#). Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі України](#) та [Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ](#).

Здобувачу необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально) не привласнювати чужу інтелектуальну працю; у разі цитування наукових праць, методичних розробок, результатів досліджень, таблиць, та ін., необхідно вказувати посилання на першоджерело. При виконанні самостійної роботи, слід аргументовано доводити і висловлювати власну думку, спираючись на знання та уміння, здобуті у процесі навчання у ЗВО. Політика академічної доброчесності при вивченні даного ОК передбачає максимально прозорий підхід до навчання, доступності всього матеріалу, розуміння вимог та розуміння результатів навчання, відповідальності здобувача щодо процесу навчання.

Неформальна освіта при викладанні ОК.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до **2024 ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі України** за умови підтвердження. Якщо зміст виконаних проєктів відповідає темам вибіркового ОК «Ілюстраці», а сертифікати підтверджують участі в них то такі результати будуть достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

Політика щодо дедайнів та перескладання.

Формами поточного контролю знань здобувачів з вибіркової ОК «Ілюстрація» є виконання практичних завдань до кожної із п'яти запланованих тем. Контрольні роботи не передбачені. Практичні роботи можна здавати до заліку, дату якого оприлюднено деканатом.

Студентам, які не набрали необхідної кількості балів за поточний контроль та не з'явилися на здачу заліку з поважних причин дозволяється перездача в другий термін встановлений деканатом. Крайній термін здачі заліку дозволяється деканатом тільки в присутності комісії з трьох чоловік включаючи викладача який вів заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом, але

бали за це не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, здобувачі освіти має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність здобувача освіти на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з освітнього компонента і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими здобувачами освіти не передбачені.

У випадку, якщо здобувач освіти пропускає заняття з поважної причини, він має змогу надолужити вивчений матеріал, отримавши та виконавши індивідуальне завдання яке оцінюється згідно оцінювання конкретного пропущеного лекційного чи практичного заняття.

Вибірковий ОК «Ілюстрація» передбачає 5 тем. За кожен вивчену тему здобувач може максимально отримати 20 балів, шляхом виконання практичного завдання для засвоєння пройденого матеріалу. В результаті максимальна кількість балів за поточний контроль може скласти 100.

Розподіл балів та критерії оцінювання.

Оцінка за 20 бальною шкалою	Критерії оцінювання
16-20	“Відмінно” – здобувач демонструє видатний авторський стиль та концептуальний підхід. Робота виконана бездоганно з погляду композиції, кольору та техніки. Візуальна метафора глибока та оригінальна. Завдання виконано повністю, робота готова до публікації
11-15	“Добре” – Робота виконана на високому професійному рівні, але має незначні недоліки в техніці або композиції. Ідея зрозуміла, проте стилістика може бути дещо запозиченою або стандартною. Студент впевнено володіє інструментами, але роботі бракує завершеності.
6-10	“Задовільно” - Завдання виконано на базовому рівні. Робота має суттєві помилки в анатомії, перспективі або колористиці. Візуальне рішення занадто буквальне (відсутня метафора). Студент опанував інструментарій лише частково, робота потребує серйозного доопрацювання
1-5	“Незадовільно”, з можливістю повторного складання; Робота фрагментарна, незавершена або не відповідає темі завдання. Демонструється низький рівень володіння матеріалами/програмами. Відсутнє розуміння композиційних засад.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання. Із вибіркового освітнього компонентів «Ілюстрація», згідно навчального плану, формою контролю є залік. А оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання практичних робіт.

Порядок проведення заліку: якщо здобувач виходить на залік то здаватиме він його у змішаній формі. Потрібно виконати практичне завдання та відповісти на два запитання обраного білету. Здобувач обирає один екзаменаційний білет випадковим чином із запропонованого комплексу без права заміни та готується до відповіді у встановлений регламентом час.

Максимальна кількість балів 100.

Оцінка за 100 бальною шкалою	Критерії оцінювання
71-100	“Відмінно” – Глибока концептуальна практична робота з унікальним авторським стилем. Композиція, техніка та колористика на високому професійному рівні. Щодо усної відповіді то здобувач вільно оперує термінологією та аргументовано захищає свій проєкт.
41-70	“Добре” – Якісна практична робота, але має дрібні недоліки. Стил ь впізнаваний, але не повністю оригінальний. Усні відповіді правильні, але не вичерпні; здобувач орієнтується в теорії, проте допускає неточності в деталях
11-40	“Задовільно” – Практична робота виконана на базовому рівні, присутні серйозні композиційні чи технічні помилки. Задум реалізовано слабо. В усній відповіді помітно, що знання фрагментарні, здобувач плутається в термінах, не може пояснити вибір художніх засобів у власному проєкті.
1-10	“Незадовільно”, з можливістю повторного складання; Робота не завершена, не відповідає темі або ж без творчої переробки. В усній відповіді здобувач не володіє базовими поняттями, не може відповісти на поставлені запитання.

Питання, завдання до заліку

1. Історія виникнення та розвитку ілюстрації
2. Види ілюстрації
3. Взаємодія тексту та зображення: принципи композиційної єдності.
4. Психологія візуального сприйняття: як ілюстрація керує увагою читача.
5. Традиційні графічні техніки в ілюстрації та їх оцифрування.
6. Ілюстраці та растрова і векторна графіка : переваги, недоліки та сфери застосування.
7. Огляд програмного забезпечення для роботи з ілюстрацією.
8. Роль штучного інтелекту в сучасній ілюстрації: етичні та технічні аспекти.
9. Види книжкових ілюстрацій
10. Специфіка ілюстрування дитячої літератури
11. Книжка-картинка (Picture book) та комікси.
12. Журнальна ілюстрація: метафоричність та швидкість виконання.
13. Рекламна ілюстрація
14. Fashion-ілюстрація: стилізація фігури та передача фактури матеріалів.
15. Пакувальна ілюстрація: як малюнок впливає на продажі товару.
16. Концепт-арт для ігрової індустрії (GameDev) та кіно.
17. Етапи роботи над проєктом: від ескізу до фінального рендеру.

18. Робота з метафорою: як візуалізувати абстрактні поняття.
19. Колірна гармонія та колористичні обмеження в комерційних замовленнях.
20. Стилiзація та деформація в ілюстрації: межі допустимого.
21. Створення персонажа: характер, силует, емоційність.
22. Роль оточення у розкритті сюжету.
23. Авторське право в Україні та світі. Майнові та немайнові права ілюстратора.
24. Ліцензії на використання зображень: виключна та невиключна ліцензія.
25. Портфоліо ілюстратора: платформи та принципи відбору робіт.
26. Самозайнятість та робота на фріланс-біржах
27. Ціноутворення: розрахунок вартості години роботи чи фіксована ціна за проєкт.
28. Договір між ілюстратором та видавництвом
29. Особистий бренд та просування в соціальних мережах.
30. Участь у міжнародних конкурсах та фестивалях ілюстрації
31. Комунікація з замовником та робота з правками.
32. Колірні моделі RGB та CMYK: чому колір на екрані відрізняється від друкованого.
33. Роздільна здатність (DPI) та фізичний розмір зображення для друку.
34. Підготовка файлів до друку.
35. Види паперу та їх вплив на сприйняття ілюстрації.
36. Постдрукарська обробка.
37. Інтерактивна ілюстрація в мобільних додатках.
38. Анімована ілюстрація
39. Створення персонажа
40. Розкадровка .На основі короткого уривка тексту (5–6 речень) створити розкадровку на 6 кадрів для книжки-картинки.
41. Створити ілюстрацію до статті на актуальну соціальну тему
42. Спроекувати буквицю для заданого тексту
43. Розробити стікер або принт для шопера на тему «Мистецтво та сучасність».
44. Оцифрувати свій аналоговий малюнок та підготувати його до друку.
45. Створити «гіфку» та завантажити її для подальшого використання.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси.

1. Володимир Овчінніков. Історія книги: Еволюція книжкової структури. Львів, Видавництво «Світ», 2005, 420 с.

2. Денис Зільбер. Розмова про ілюстрацію в піжамі та з філіжанкою кави Київ : ArtHuss, 2023. 256 с.
3. Денні Грегори. Малювання на сніданок. Тисяча способів насолодитися життям, навіть якщо часу немає ні на що. Київ : ArtHuss, 2020. 160 с.
4. Дерек Бразелл, Джо Девіс. Як зрозуміти ілюстрацію. Київ : ArtHuss, 2019. 208 с.
5. Дерек Бразелл, Джо Девіс. Як стати успішним ілюстратором. Київ : ArtHuss, 2019. 208 с.
6. Джон берджер. Як ми бачимо. Київ : ist publishing, 2020. 176 с. 7. Дорон Маср. WORKFLOW: Практичний посібник до творчого процесу. Київ : ArtHuss, 2020. 304 с.
7. Емброуз Г., Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 01. Підхід і мова. К ArtHuss, 2019. 192 с.
8. Ендрю Луміс. Рисуємо голови та руки. Київ : ArtHuss, 2024. 156 с.
9. Йоганнес Іттен. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Київ : ArtHuss, 2022. 96 с.
10. Іванов С. Основи композиції видання. Львів : Світ, 2013. 232 с.
11. Кеннет Андерсон, Девон Кейді-Лі, Сесіль Карре, Голлі Менґерт . Створення персонажів для індустрії розваг: Дизайн персонажів у анімації, ілюстрації та відеоіграх. Київ : ArtHuss, 2023. 304 с.
12. Мартін Солсбері, Мораґ Стайлз. Дитячі книжки-картинки: Мистецтво візуальної оповіді. Київ : ArtHuss, 2024. 208 с.
13. Мішель Пастуро. Книга Кольори наших споминів. Київ: Видавництво Анетти Антоненко. 2020. 232 с.
14. Роберт Шор. Благай, кради і позичай. Митці проти оригінальності. Київ : ArtHuss, 2019. 186 с.
15. Хеллер С., Кваст С. Графічні стилі. Київ : ArtHuss, 2019. 296 с.
16. <https://www.youtube.com/watch?v=V8Wy9L74JUU>
17. <https://www.youtube.com/watch?v=OOFrF4nkHSw&t=687s>
18. https://www.youtube.com/watch?v=HwxDwZ-n_Mk